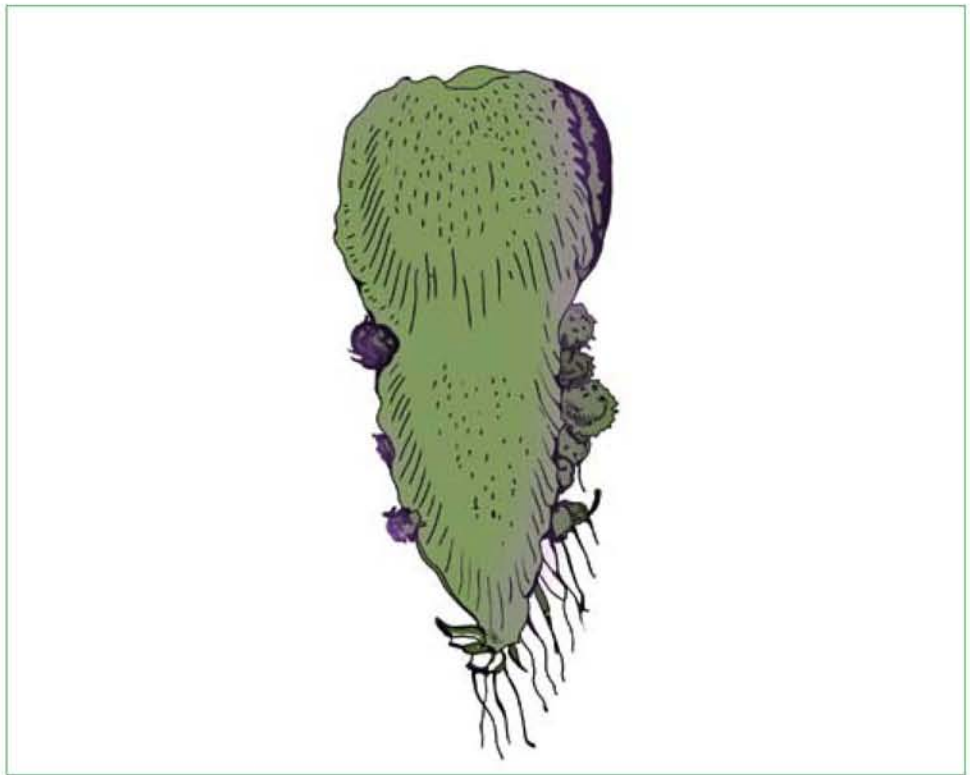

ТАРГІОНІЯ ПІДЛИСТА

Targionia hypophylla L.

Родина Таргіонієві — Targioniaceae

Природоохоронний статус виду

Рідкісний.

Наукове значення

Єдиний представник оліготипного роду монотипної родини.

Ареал виду та його поширення в Україні

Європа, Сх., Центральна і Зх. Азія, Пн. і Пд. Африка, о-в Мадагаскар, Пн., Центральна і Пд. Америка, Австралія. Поширений у Гірському Криму — г. Чатир-Даг, Бабуган та на пд. березі Криму — г. Аю-Даг. Адм. регіон: Кр.

Чисельність та структура популяцій

Даних немає. Росте окремими сланями.

Причини зміни чисельності

Не з'ясовані. Вірогідно, вид завжди був рідкісним.

Умови місцезростання

Гори та передгір'я. Трапляється на освітлених кам'янистих місцях, у щілинах скель.

Загальна біоморфологічна характеристика

Сланева рослина. Слань 1–2 см завдовжки і 2–5 мм завширшки. Зверху темно-зелена, по краю та зісподу темно-пурпурова, проста, іноді дихотомічно розгалужена. Черевні луски розміщені двома рядами, косотрикутні,

темно-пурпурові з ланцетним гострим придатком і зубчастим краєм. Однодомна або дводомна рослина. Розмножується спорами і вегетативно (численними вентральними розгалуженнями).

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється у ландшафтному заказнику «Аю-Даг». Необхідно з'ясувати чисельність та стан популяцій виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

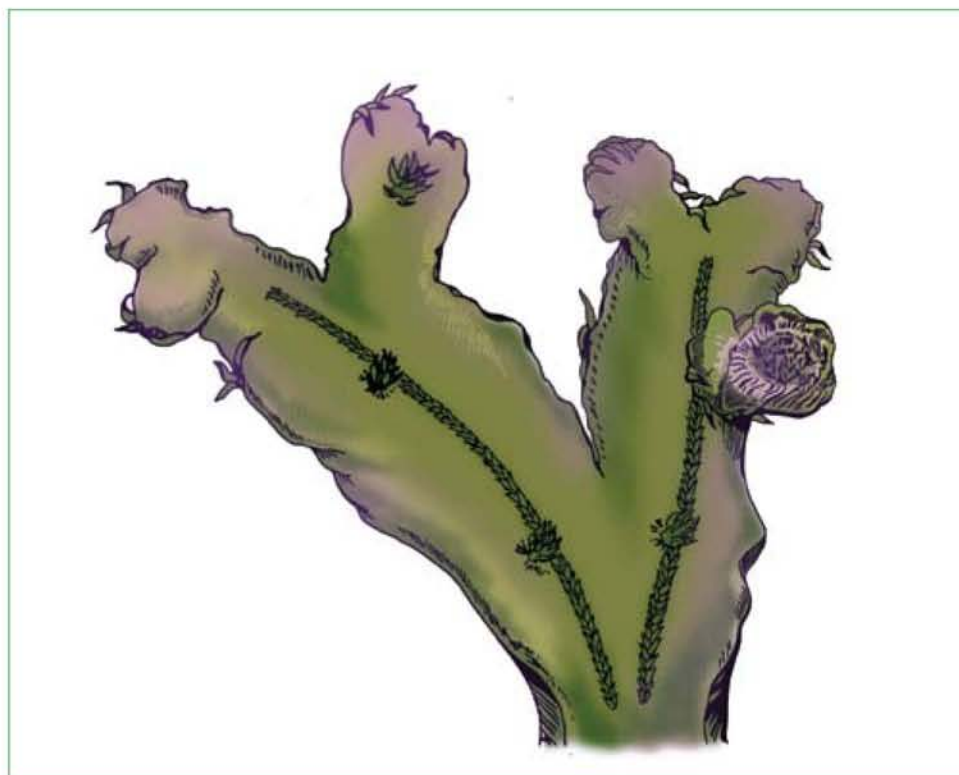
Основні джерела інформації

Зеров, 1958; Партика, 1994; ЧКУ, 1996; Smith, 1991.

Автор: Л.Я. Партика
Малюнок: А.В. Білоусова

АТАЛАМІЯ СПАТИЗА

Athalamia spathysii (Lindenb.) S.Hatt.
(*Clevea spathysii* (Lindenb.) Müll.Frib.)

Родина Клевесві — Cleveaceae

Природоохоронний статус виду

Рідкісний.

Наукове значення

Середземноморський вид за межами основної частини ареалу.

Ареал виду та його поширення в Україні

Поширений виключно в Середземномор'ї: Пд. Європа (Албанія, Італія, Іспанія, Греція), Пн. Африка (Алжир, Туніс, Марокко, Тенеріфе), Пд.-Зх. Азія (Палестина), о-ви Канарські та Мадейра. Знайдено в Українських Карпатах: масив Горгани, скелі над р. Бистрицею-Надвірнянською на околиці с. Пасічної Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл. Адм. регіон: Ів.

Чисельність та структура популяцій

Відома єдина популяція площею в декілька

квадратних сантиметрів. Зростає окремими сланями.

Причини зміни чисельності

Не з'ясовані. Вірогідно, завжди був рідкісним.

Умови місцезростання

Затінені, вкриті ґрунтом вапнякові скелі, щілини в скелях.

Загальна біоморфологічна характеристика

Сланева рослина. Слань темно-зелена до чорно-зеленої, проста або дихотомічно розгалужена. Червні луски пурпурно-червоні до фіолетових, виступають за край слані. Археогоніальні підставки розміщені вздовж

середньої лінії слані. Спорогон кулястий, з ніжкою, коробочка розкривається неправильними лопатями. Двodomна рослина. Розмножується спорами і вегетативно.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Необхідно контролювати стан популяцій, створювати нові природно-заповідні території в місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Зеров, Партика, 1972; ЧКУ, 1996; Müller, 1957.

Автор: Л. Я. Партика
Малюнок: А. В. Білоусова

ГАПЛОМІТРИЙ ГУКЕРА

Haplomitrium hookeri (Sm.) Nees

Родина Гапломітрієві — Haplomitriaceae

Природоохоронний статус виду
Зникаючий.**Наукове значення**

Раритетний вид, представник оліготипного роду монотипної родини.

Ареал виду та його поширення в Україні

Пн., Центральна і Пд. Європа, Пн. Америка. Знайдено в Українських Карпатах: масив Чорногора, біля оз. Несамовите під г. Туркул, полонина між г. Пожижевська і г. Брескул. Адм. регіон: Ів.

Чисельність та структура популяцій

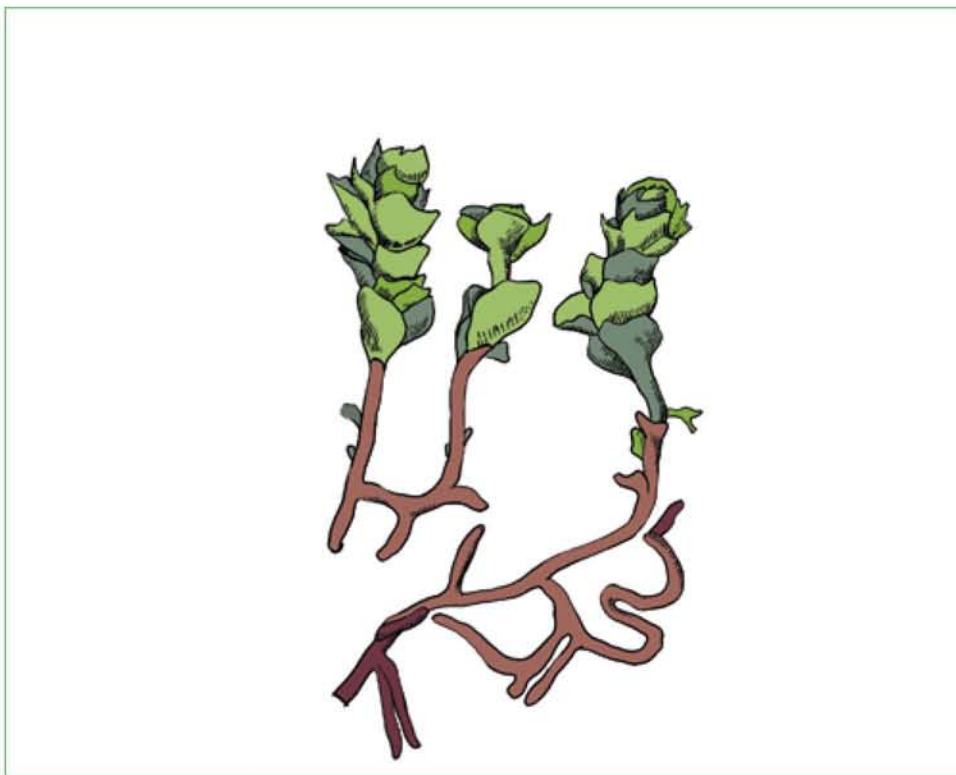
Трапляється поодинокими стеблами або нещільними дернинками. З початку ХХ ст. спостерігається істотне скорочення популяцій.

Причини зміни чисельності

Можливо, антропогенний вплив та сукцесії рослинного покриву.

Умови місцезростання

На вологому піщанистому або торф'янистому ґрунті в горах.

Загальна біоморфологічна характеристика

Листостеблова рослина. Зростає поодинокими стеблами або утворює маленькі дернинки блідо-зеленого кольору. Стебло до 9 мм завдовжки, м'ясисте, відходить від розгалуженої коренеподібної безлистої основної частини. Листки в нижній частині стебла дрібні і вузькі, листки верхньої частини більші, видовжено-овальні або округло-ромбічні до широкояйцеподібно-трикутних, іноді яйцеподібно-ланцетні або язикоподібні. Дводомний. Антеридії широкоовальні, блідо-оранжеві, розміщені по 2–3 в пазухах листків або розкидані по стеблу. Архегонії групами по 2–5 в пазухах маленьких вузьких покривних листків. Періантія нема. Коробочка видовженоци-

ліндрична, розкривається 2–4 стулками. Розмножується спорами.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється в Карпатському НПП. Необхідно контролювати стан популяцій, створювати нові природно-заповідні території в місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Зеров, 1964; ЧКУ, 1996; Шляков, 1976.

Автор: Л. Я. Партика
Малюнок: А.В. Білоусова

СКАПАНІЯ КОМПАКТНА

Scapania compacta (A. Roth) Dumort.

Родина Скапанієві — Scapaniaceae

Природоохоронний статус виду

Рідкісний.

Наукове значення

Раритетний вид з єдиним місцезнаходженням в Україні.

Ареал виду та його поширення в Україні

Пн., Центральна і Пд. Європа, Азія (Туреччина), Пн. Африка, о-ви Атлантичного океану (Азорські, Канарські, Мадейра). Знайдено на пд. березі Криму: г. Аю-Даг. Адм. регіон: Кр.

Чисельність та структура популяцій

Єдина популяція; зростає невеликими компактними дернинками.

Причини зміни чисельності

Не з'ясовані, вірогідно, завжди був рідкісним.

Умови місцезростання

На вологих безвапнякових скелях, на вологому, переважно піщанистому ґрунті.

Загальна біоморфологічна характеристика

Листостеблова рослина бурого, жовтувато-або червонувато-бурого кольору. Стебла до 3 см завдовжки і до 4 мм завширшки. Листки густо розміщені, розділені на дві майже рівні лопаті. Нижня лопать оберненояцеподібна або заокруглено-прямокутна з заокругленою верхівкою; верхня лопать подібна до нижньої, лише трохи менша або майже така сама. Дво-

домний вид. Періантій з цілокраїм або дрібнозубчастим отвором. Розмножується спорами і вегетативно за допомогою виводкових тілець, які утворюються по краях листків.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється в ландшафтному заказнику «Аю-Даг». Необхідно контролювати стан популяцій, створювати нові природно-заповідні території в місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шляков, 1981; Duell, 1983.

Автор: Л.Я. Партика
Малюнок: А.В. Білоусова

СКАПАНИЯ ШВЕЙЦАРСЬКА

Scapania helvetica Gottsche

Родина Скапанієві — Scapaniaceae

Природоохоронний статус виду

Рідкісний.

Наукове значення

Європейський гірський вид.

Ареал виду та його поширення в Україні

Центральна і Пд. Європа, Кавказ (Грузія). Трапляється в Українських Карпатах: потік Пилипець — витік р. Ріпинки, права притока р. Ріки басейну Тиси (Воловецький р-н Закарпатської обл.); верхів'я р. Лімниці басейну Дністра (Рожнятівський р-н Івано-Франківської обл.). Адм. регіони: Ів, Зк.

Чисельність та структура популяцій

Даних немає. Утворює невеличкі дернинки.

Причини зміни чисельності

Не з'ясовані.

Умови місцезростання

Лісовий пояс. Зростає на вологому ґрунті біля потоків.

Загальна біоморфологічна характеристика

Листостебловарослина. Дернинки коричнево-зелені. Листки дволопатеві, нижня листкова лопать широкоеліптична, верхня — опукла, обидві з заокругленою верхівкою. Дводомна рослина. Розмножується спорами та вегетативно за допомогою виводкових тілець.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Необхідно контролювати стан популяцій, створювати нові природно-заповідні території в місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

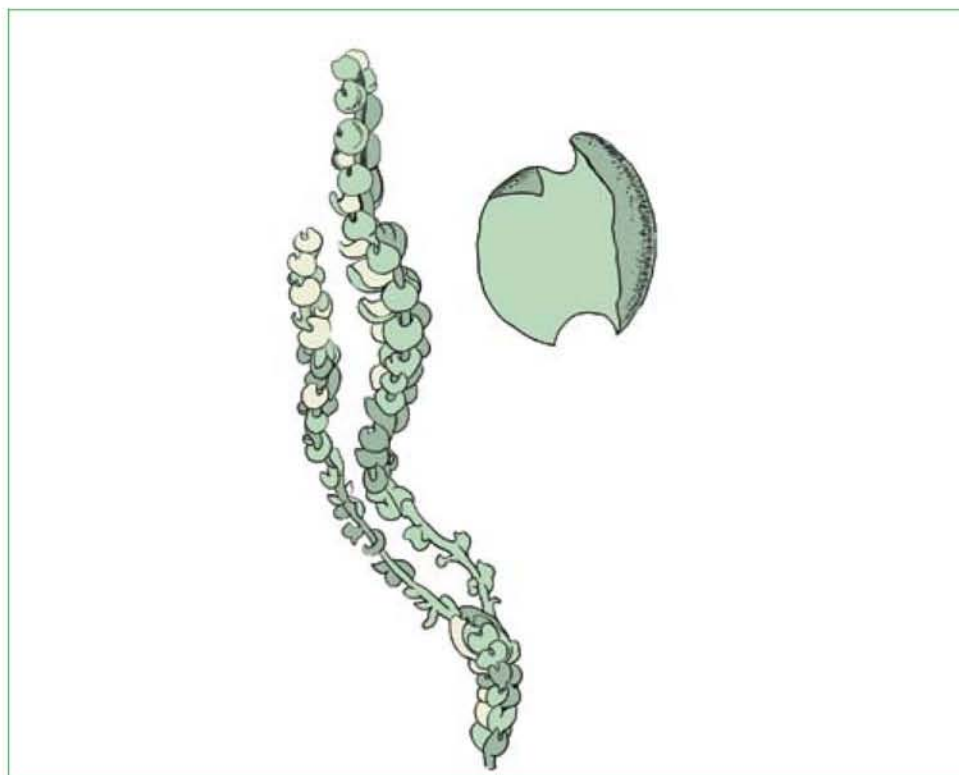
Основні джерела інформації

Зеров, Партика, 1973; ЧКУ, 1996; Müller, 1957.

Автор: Л.Я. Партика
Малюнок: А.В. Білоусова

ПЛЕВРОКЛАДУЛА БІЛУВАТА

Pleurocladula albescens (Hook.) Grolle

Родина Цефалозієві — Cephaloziaceae

Природоохоронний статус виду
Рідкісний.

Наукове значення
Раритетний аркто-альпійський вид.

Ареал виду та його поширення в Україні
Гори Пн., Центральної і Пд. Європи, Пн., Центральної і Сх. Азії, Пн. Америки. Знайдено в Українських Карпатах: масив Чорногора, сідловина між г. Шпиці та Великі Кізли. Адм. регіон: Ів.

Чисельність та структура популяцій
Трапляється поодинокими стеблами або невеличкими групами.

Причини зміни чисельності

Не з'ясовані; можливо антропогенний вплив.

Умови місцезростання

На вологому піщаному або торф'яному ґрунті в сніжникових улоговинах субальпійського поясу.

Загальна біоморфологічна характеристика

Листостеблова рослина. Дернинки блідо- або світло-зелені, рідше буруваті. Стебла 2–10 мм завдовжки і 0,4–1,1 мм завширшки. Листки від більш-менш розставлених до густо розміщених, черепитчасті, широкояйцеподібні, розділені на дві трикутні тупі або загострені лопаті. Амфігастрії

від широкояйцеподібних до ланцетних, загострені. Двodomний вид. Періантій довгасто-циліндричний. Розмножується спорами і вегетативно.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється на території Карпатського НПП. Необхідно контролювати стан популяцій, створювати нові природно-заповідні території в місцях зростання виду.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Улична, 1971; ЧКУ, 1996; Шляков, 1979.

Автор: Л. Я. Партика
Малюнок: А. В. Білоусова